

ДЖАМАН Анастасія, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
МОСТЕПАНЮК Людмила, доцент кафедри кримінального права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ ЯК ГАРАНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Права людини у сучасному глобалізованому середовищі визнаються найвищою, а сама ж людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека – найвищою соціальною цінністю, згідно ст. 3 Конституції України.

Конституція є першочерговим гарантом реалізації прав людини і громадянина. Конституція – це нормативно-правовий акт, за допомогою якого законодавець установлює належно організовану державу, що базується на засадах суверенного, демократичного й правового суспільства полягає у визнанні людських цінностей, а в основу розвитку держави покладено цивілізовані принципи: захист прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина.

Необхідно зазначити, що Конституція містить не лише широкий перелік прав і свобод людини і громадянина, але і закріплює гарантії їх реалізації і захисту на законодавчому рівні, а це означає, що вони мають юридичну силу. З цього випливає, що за недодержання, посягання й відсутності реалізації прав, свобод людини і громадянина, у разі будь-якого незаконного зовнішнього втручання настає відповідальність, тобто кожен орган державної влади не може на власний розсуд змінювати, доповнювати або скасовувати конституційні положення. Також про це зазначається у ст. 21 Конституції України: права, свободи людини і громадянина є невідчужуваними та непорушними [1].

Одразу виникає питання: «Як і хто контролює належне дотримання конституційних прав, свобод людини і громадянина?». Відповідно до ст. 1 Закону України «Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», контроль за дотриманням конституційних прав, свобод людини і громадянина, а також захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній сонові здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, який керується у своїй діяльності Конституцією України, законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [2].

Одним із основних завдань кожної держави, яка має на меті забезпечити належне формування високоінтелектуального суспільства для подальшої успішної співпраці разом із кваліфікованими спеціалістами, які мають певний рівень освіти і здатні чітко виконувати поставлені задачі різного рівня складності, добре обізнані в тій чи іншій сфері, є підвищення освітнього рівня громадян. Згідно з положеннями в ч. 2 ст. 3 Закону України «Про освіту», кожному громадянину незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак, який виявив бажання здобувати освіту гарантується дотримання такого права. Відповідно до положень Закону України «Про освіту», освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою та держави, тому сучасне конституційне право на освіту, яке у свою чергу надає можливість кожному громадянину для набуття певних знань, умінь та професійних навичок [3]. Також здобуття повної загальної середньої освіти є одним із обов'язків кожного громадянина держави про, що зазначається в ч. 2 ст. 53 Конституції України [1].

Отже, сутність конституційного права на освіту полягає в можливості систематично опановувати нові знання з метою всебічного розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, за допомогою використання системи загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, закладів вищої освіти та інших відомих видів навчання. Україна, як і будь-яка інша демократична держава світу, на законодавчому рівні закріпила перелік прав, свобод людини і громадянина, а також чітко зазначила, що такий перелік не може звужуватися чи суб'єктивно тлумачитися, оскільки невідчужувані фундаментальні права людини визнаються всіма державами. Мова йде про право на життя; право на повагу до гідності; право на свободу та особисту недоторканість; право на житло; право надсилати індивідуальні чи колективні письмові звернення та на обґрунтовану відповідь на них; про рівність конституційних прав свобод та рівність перед законом; на рівні права і обов'язки подружжя у шлюбі та сім'ї і таке інше [1]. Це означає, що такі права не є «подарунком» держави, а належать людині від народження.

На думку автора, доцільно погодитися із думкою Прієшкіної О. В., яка зазначає про те, що дуже важливим у діяльності відповідних міністерств, державних комітетів, відомств у профільній сфері є активізація їхньої роботи у справі інформування населення з прав людини, проведення наполегливої роботи задля того, щоб весь комплекс питань про сфери законодавчого забезпечення, практичної реалізації і захисту прав людини і громадянина ставав більш доступним для ознайомлення та вивчення всіма членами суспільства. Лише відкритість і гласність у цій сфері можуть стати запорукою і дієвим фактором утвердження в Україні справді правової,

демократичної держави, в якій реально будуть забезпечуватися права і свободи громадян [4].

Отже, забезпечення публічної безпеки та порядку, дотримання й захист прав, свобод людини і громадянина від будь-якого незаконного зовнішнього втручання зі сторони органів державної влади, створення безпечного середовища для комфортного існування, викорінення явища злочинності, побудова цивілізованого суспільства є першочерговими завданнями кожної держави, яка прагне стати членом світового співтовариства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України, прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97%D0%B2%D1%80#Text>
3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII / Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Прієшкіна О. В. Забезпечення прав людини в Україні: стан та перспективи. Наукові записки НаУКМА. 2017. Том 200. Юридичні науки: Виступи учасників науково-практ. конф. «Верхвенство права та місц. самоврядування в Україні», 16 груд. 2016 р. с. 110-114. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Prieshkina_Zabezpechennia_prav_liudyny.pdf

ДІДОВЕЦЬ Ярина, здобувач ступеня вищої освіти магістра, Навчально-наукового інституту №2, Національної академії внутрішніх справ

ЧЕРНЯВСЬКА Олена, здобувач ступеня вищої освіти магістра, Навчально-наукового інституту №2, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

ПЕНДЮРА Максим, завідувач кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ЗАГРОЗИ СУБКОНВЕНЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Час швидко змінюється, а разом з тим і методика ведення операцій у військовій сфері. На сьогодні війни ведуться не лише ракетами і танками, а й